

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)-60](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)-60)

УДК: 339.13.05:633.1"364"(477)(045)

ПОБОЧЕНКО Леся

Державне некомерційне підприємство «Державний університет «Київський авіаційний інститут»»

<https://orcid.org/0000-0002-3094-6417>e-mail: lesia.pobochenko@npp.kai.edu.ua

КИСІЛЬ Віталій

Державне некомерційне підприємство «Державний університет «Київський авіаційний інститут»»

<https://orcid.org/0009-0005-8818-7360>e-mail: 2104788@stud.nau.edu.ua

ПРОГНОЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

У статті досліджується поточний стан та перспективи розвитку ринку зерна в Україні та світі з урахуванням впливу глобальних і локальних факторів. На основі статистичних даних та галузевих прогнозів розглянуто динаміку виробництва, споживання, торгівлі та запасів зернових культур на період 2021–2026 маркетингових років. Особливу увагу приділено наслідкам повномасштабної війни в Україні, кліматичним і логістичним ризикам, що впливають на експортний потенціал та кон'юнктуру. Визначено ключові напрями адаптації зернової політики до нових гео економічних умов.

Визначено основні тренди попиту та пропозиції, проаналізовано вплив війни на експортну діяльність України, а також здійснено прогноз кон'юнктури на основі статистичних даних, моделі сценарного аналізу та експертних оцінок.

Загалом дослідження показало, що світовий ринок зерна демонструє тенденцію до зростання виробництва зернових, водночас рівень споживання також зростає, що потребує стабільних каналів постачання та оновлення логістики. Війна в Україні суттєво вплинула на обсяг посівних площ зернових, урожайність та фізичну можливість експорту, що спричинило короткострокову волатильність і довгострокову перебудову торгівлі зерновими в Чорноморському регіоні.

Водночас, Україна зберігає потенціал для повернення на позицію одного з лідерів світового зернового ринку за умови реалізації таких стратегічних кроків: диверсифікації логістичних маршрутів, підтримки виробників, інвестицій у стійкі агротехнології та розширення міжнародної торгівельно-дипломатичної співпраці.

Ключові слова: світовий ринок зерна, зерновий ринок України, війна в Україні, аграрний сектор, ФАО, прогноз, експорт, кон'юнктура, індекс продовольчих цін, виробництво, споживання, світова торгівля, глобальна продовольча безпека, співробітництво, логістика, попит та пропозиція.

POBOCHENKO Lesya, KYSIL Vitalii

State Non-Commercial Company «State University «Kyiv Aviation Institute»»

FORECAST OF THE GRAIN MARKET IN UKRAINE AND THE WORLD

The article examines the current state and prospects for the development of the grain market in Ukraine and the world, taking into account the influence of global and local factors. Based on statistical data and industry forecasts, the dynamics of production, consumption, trade and stocks of grain crops for the period 2021–2026 marketing years are considered. Particular attention is paid to the consequences of the full-scale war in Ukraine, climatic and logistical risks that affect the export potential and the market situation. Key areas for adapting grain policy to new geoeconomic conditions are identified.

The main trends in demand and supply are identified, the impact of the war on Ukraine's export activities is analyzed, and a market forecast is made based on statistical data, scenario analysis models and expert assessments.

In general, the study showed that the world market demonstrates a trend towards increasing grain production, while the level of consumption is also growing, which determines the need for stable supply channels and updated logistics. On the other hand, the war in Ukraine significantly affected the volume of sown areas, yields and physical export opportunities, which caused short-term volatility and long-term restructuring of trade in the Black Sea region.

Despite the difficult situation, Ukraine retains the potential to return to the position of one of the leaders of the world market, provided that the following strategic steps are implemented: diversification of logistics routes (via the Danube, railways, EU ports), support for producers, investments in sustainable agricultural technologies and expansion of international trade and diplomatic cooperation.

Keywords: world grain market, grain market of Ukraine, war in Ukraine, agricultural sector, FAO, forecast, export, conjuncture, food price index, production, consumption, world trade, global food security, cooperation, logistics, demand and supply.

Стаття надійшла до редакції / Received 17.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 04.05.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Ринок зерна є важливою складовою глобального агропродовольчого комплексу, визначаючи продовольчу безпеку, зовнішньоекономічний баланс і валютні надходження багатьох країн, зокрема України. У 2022/2023 маркетингових роках (МР) аграрний експорт України, особливо зернових, зазнав значного тиску внаслідок військової агресії росії, блокування морських шляхів і логістичних бар'єрів. У цьому контексті оцінка перспектив розвитку ринку зерна в Україні та світі стає вкрай актуальною.

Україна зберігає стратегічну роль у світовому ринку зерна, незважаючи на військові виклики. У 2024/2025 МР зберігається потенціал стабільного експорту, за умови підтримки логістики та міжнародного

партнерства. Важливими залишаються технологічна модернізація, фінансова підтримка аграріїв та інтеграція до спільного європейського ринку.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Останні роки характеризуються зростаючою увагою до зернового ринку в контексті продовольчої безпеки та впливу війни в Україні на аграрний сектор. Значний внесок зроблено науковцями Інституту аграрної економіки НААН України, які регулярно публікують статистичні довідки з аналітичними прогнозами. Зокрема, у працях Л. Побоченко, А. Прокоп'євої та Н. Татаренко висвітлюється вплив військових дій на експорт зернових та зміни в логістиці. FAO та USDA надали ґрунтовні прогнози щодо глобального виробництва та торгівлі у 2024–2026 МР. Проте більшість праць зосереджена або на минулих тенденціях, або на фрагментарних аспектах розвитку, не охоплюючи комплексну міжперіодну кон'юнктуру з урахуванням трансформацій у Чорноморському регіоні, кліматичних ризиків та геоекономічної конкуренції.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – дослідження сучасних тенденцій та прогнозу кон'юнктури зернового ринку України та світу на середньострокову перспективу (2021/2026 маркетингові роки) з урахуванням впливу воєнних, кліматичних, логістичних і економічних чинників. Особлива увага приділяється оцінці позицій України як експортера на тлі трансформації глобального попиту, динаміки цін та зміни торговельних маршрутів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У сучасних умовах глобальних трансформацій, що супроводжуються геополітичною напруженістю, кліматичними викликами та зрушеннями в ланцюгах постачання, зерновий ринок набуває все більшої стратегічної ваги. Сільськогосподарські ресурси, зокрема зернові культури, відіграють ключову роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, регіонального балансу та економічної стійкості країн-експортерів. Водночас український зерновий сектор, що є одним із провідних гравців на світовій агропродовольчій арені, перебуває в стані глибоких викликів через воєнну агресію росії, порушення логістики та трансформації ринкових відносин [1].

За останні роки структура та динаміка ринку зерна істотно змінилися як в Україні, так і в світі. У 2024/2025 маркетинговому році (МР) спостерігається рекордне світове виробництво, водночас на тлі коливання цін, зниження запасів і зміни торговельних маршрутів. Ці процеси вимагають комплексного осмислення майбутньої кон'юнктури ринку зерна з позиції стратегічного планування, інвестиційної привабливості, адаптації аграрної політики та збереження ролі України як ключового експортера пшениці та кукурудзи [2].

У зв'язку з цим, у даній статті здійснено порівняльний аналіз основних трендів розвитку світового та українського зернових ринків у середньостроковій перспективі з урахуванням впливу екзогенних і ендогенних чинників. Особливу увагу приділено оцінці потенціалу експорту, змінам у структурі попиту й пропозиції, стану запасів, а також ризикам і можливостям, пов'язаним з трансформацією агрологістичних потоків.

Сільськогосподарський сезон 2024/2025 маркетингового року (МР) (липень–червень) наближається до завершення, і наразі за останніми даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), обсяги світового виробництва зернових у 2024/2025 МР році оцінюються на рівні 2852,7 млн тонн, що на 0,1% менше порівняно з 2023 роком. Це зниження зумовлене скороченням виробництва фуражного зерна, зокрема кукурудзи, що нейтралізувало зростання обсягів виробництва пшениці та рису [3].

Згідно з оцінками FAO, загальне споживання зернових у світі в сезоні 2024/2025 МР становитиме 2875,5 млн тонн, що на 1,2% вище за показник попереднього сезону. Таке зростання пояснюється збільшенням попиту на фуражне зерно (переважно кукурудзу та сорго) і рис. На тлі збільшення споживання за умов стабільного виробництва, світові запаси зернових до кінця сезону 2025 року можуть знизитися на 2,0% - до рівня 865,3 млн тонн. Зменшення запасів пов'язане насамперед зі скороченням обсягів ячменю та кукурудзи, хоча частково ці втрати компенсуються зростанням запасів рису і, частково, пшениці [4].

Прогнозований обсяг світової торгівлі зерном у сезоні 2024/2025 МР становитиме 478,2 млн тонн, що на 6,9% менше, ніж у сезоні 2023/2024 МР. Основною причиною є скорочення обсягів міжнародної торгівлі пшеницею та усіма ключовими видами фуражного зерна. Водночас очікується зростання світових обсягів торгівлі рисом порівняно з попереднім сезоном [5], (табл. 1).

Сучасна ситуація на глобальному ринку зерна демонструє суттєві структурні зміни, що зумовлені поєднанням економічних, кліматичних та геополітичних факторів. Станом на середину 2025 року міжнародні організації, зокрема Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO), фіксують зростання обсягів виробництва зернових культур у світі на тлі помірного зниження цін. Така динаміка свідчить про стабілізацію ринку після кількох років турбулентності, викликаній пандемією, військовими конфліктами та порушенням логістичних ланцюгів. Водночас, коливання кліматичних умов у різних регіонах та асиметрія в доступі до ресурсів зберігають чинники нестабільності, що можуть впливати як на глобальне постачання, так і на цінову політику [2].

Таблиця 1

Динаміка та структура світового ринку зернових в період 2021/2022 МР та прогноз на 2025/2026 МР

Показник	Маркетинговий рік				
	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025 оцінка	2025/2026 прогноз
Світовий ринок зернових (млн тонн)					
Виробництво	2808,5	2810	2855,5	2852,7	2911,4
Пропозиція	3641,1	3662,4	3725	3735,9	3776,7
Споживання	2793,1	2780,7	2842,7	2875,5	2898,2
Світова торгівля	485,6	480,9	513,4	478,2	487,1
Кінцеві запаси	852,5	869,5	883,3	865,3	873,6
Глобальний показник співвідношення обсягів запасів і споживання	30,7%	30,6%	30,7%	29,9%	29,8%
Співвідношення запасів основних експортерів до їх споживання	19%	21,2%	20,9%	20,4%	19,6%

Джерело: розроблено авторами на основі даних [5].

Згідно з оновленим оглядом FAO, у травні 2025 року загальний індекс продовольчих цін зменшився на 0,8% у порівнянні з попереднім місяцем. Водночас, його значення залишалося на 6% вищим, ніж у відповідному періоді 2024 року. Найбільш відчутне зниження зафіксовано у сегментах кукурудзи та пальмової олії. Зокрема, кукурудза подешевшала під впливом високих врожаїв у Південній Америці (Аргентина, Бразилія) та сприятливих прогнозів для США. Ціни на пшеницю також демонструють низхідну динаміку, що обумовлено стабільними погодними умовами у країнах Північної півкулі.

Водночас, на тлі загального зниження, окремі культури демонструють протилежну динаміку: індекс цін на рис підвищився на 1,4% через зростання попиту на ароматні сорти та валютні коливання. Ця тенденція свідчить про селективність споживчого попиту та зростаюче значення продовольчої спеціалізації у глобальній торгівлі.

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO) прогнозує, що в 2025 році світове виробництво зернових досягне історичного максимуму близько 2 911,4 млн тонн, що на 2,1% більше порівняно з попереднім роком. Цей показник включає як основні культури (пшениця, кукурудза, рис), так і кормові види зернових. Світове споживання, за оцінками, становитиме 2 898,2 млн тонн, з незначним зростанням у продовольчому (+0,9%) та кормовому (+0,5%) сегментах [5], (рис. 1):

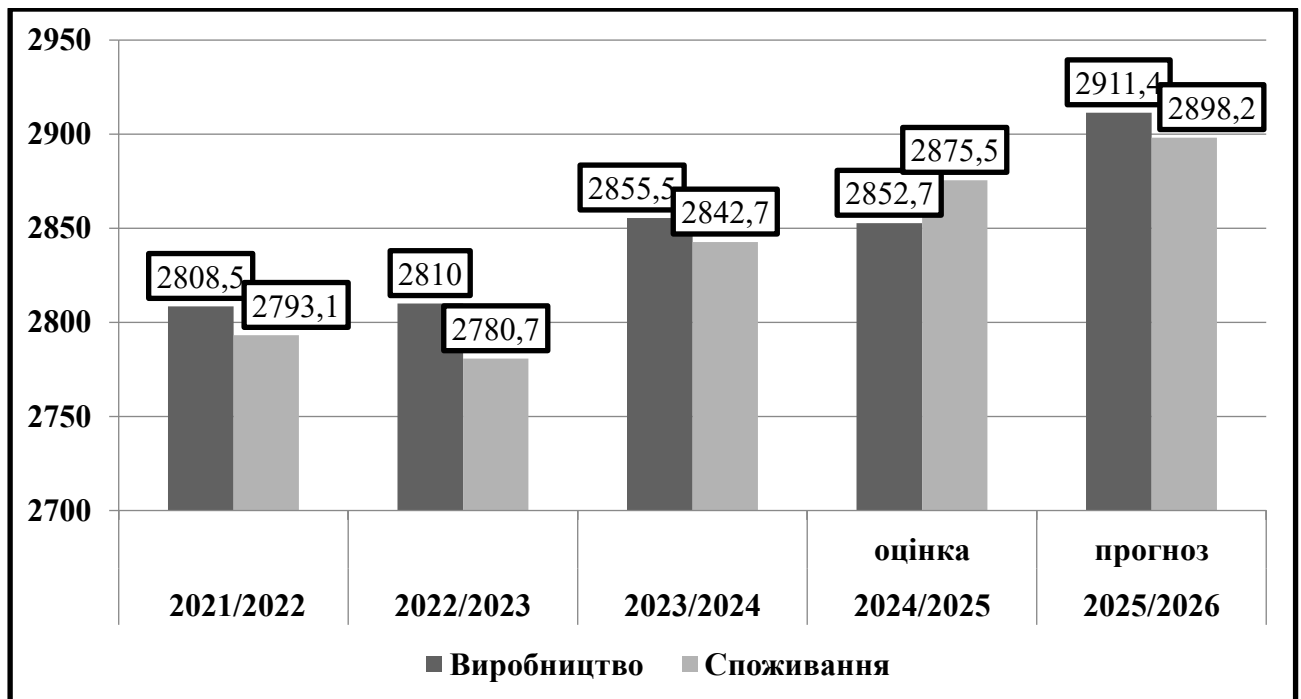


Рис. 1. Динаміка світового виробництва та споживання зернових в період 2021/2022 МР та прогноз на 2025/2026 МР, (млн тонн)
Джерело: побудовано авторами за даними [5].

Графік демонструє позитивну траєкторію, яка свідчить про поступове відновлення ринку зерна після періоду нестабільності. У 2024/2025 МР відбулося незначне зниження виробництва (–0,1%), що було пов'язане зі зменшенням обсягів кукурудзи. У 2025/2026 МР очікується зростання на понад 58 млн тонн, завдяки підвищенню врожайності у США, Китаї, Індії, Бразилії.

У свою чергу, світові запаси зерна очікувано зростуть на 1% - до 873,6 млн тонн, що забезпечить стабільний рівень співвідношення запасів до споживання на позначці 29,8%. Таке співвідношення вважається достатнім для підтримання цінової стабільності на світових ринках [2].

На фоні збільшення виробництва та запасів, очікується і позитивна динаміка у сфері міжнародної торгівлі. Обсяг світового експорту зернових у 2025/2026 МР, за оцінками FAO, зросте на 1,9%, до 487,1 млн тонн. При цьому основне зростання припадає на сегмент пшениці і становить +3,8%, тоді як обсяги торгівлі рисом незначно скоротяться на 0,7% [2].

Оскільки прогнозується, що виробництво перевищить споживання, світові запаси зернових у сезоні 2025/2026 МР можуть зрости на 1,0% (на 8,3 млн тонн) і сягнути 873,6 млн тонн. Таким чином, зниження обсягів запасів, зафіксоване в попередньому сезоні, буде частково компенсоване. Найбільший приріст забезпечать фуражні зернові культури, тоді як запаси рису зростуть найменше. Натомість очікується деяке скорочення запасів пшениці. Поточний прогноз вказує, що співвідношення запасів до споживання залишатиметься стабільним - на рівні 29,8%, що є близьким до показника попереднього сезону.

Крім того, після скорочення обсягів світової торгівлі зерном майже на 7,0% у сезоні 2024–2025 років, очікується її часткове відновлення в сезоні 2025–2026 років — зростання на 1,9% до рівня 487,1 млн тонн. Це відновлення, головним чином, буде зумовлено збільшенням міжнародної торгівлі пшеницею, обсяг якої може зрости на 3,8%, тоді як обсяги торгівлі фуражним зерном зростуть на 0,9%. Натомість, як прогнозується, обсяг міжнародної торгівлі рисом скоротиться на 0,7%.

Окрему увагу у звіті FAO приділено впливу кліматичних факторів на врожайність, зокрема кукурудзи. Відчутні коливання показників урожайності спостерігаються в країнах Східної Європи, Індії та Південній Африці. Натомість у Китаї та США, які разом забезпечують близько половини світового врожаю цієї культури, ситуація залишається стабільною, що підтримує глобальний ринок [3].

Аналіз сучасного стану глобального ринку зерна демонструє оптимістичну картину з точки зору обсягів виробництва, споживання та запасів. Стабілізація цін та поступове зростання міжнародної торгівлі зерновими свідчать про адаптацію світової агросистеми до нових викликів. Утім, кліматичні ризики, регіональна нестабільність та загрози продовольчій безпеці залишаються вагомими факторами впливу.

Аналіз звіту «Продовольчий прогноз» від FAO, опублікованого 12 червня 2025 року варто виділити такі основні результати й тенденції [5]:

1. FAO прогнозує рекордне виробництво близько 2 911,4 млн тонн - найвищий показник в історії, завдяки широкому поширенню зернових і зростанню врожайності, особливо кукурудзи.
2. Індекс продовольчих цін зменшився: у травні 2025 року зафіксовано зниження на 0,8 %, проте загалом залишився близько +6 % порівняно з минулим роком. Впала вартість кукурудзи, що спричинено врожаєм в Аргентині та Бразилії; ціни на пшеницю також знизились, але незначно.
3. Міжнародна торгівля прогнозується на рівні 487,1 млн тонн (+1,9 %), зокрема пшениці — на +3,8 %. Торгівля рисом трохи зменшиться (–0,7 %) через обмеження попиту.
4. На кінець сезону запаси зернових зростуть до 873,6 млн тонн (+1 %). Співвідношення запасів до споживання стабілізується на рівні 29,8 %, що сигналізує про достатню буферну подушку.

Також, Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO) підкреслює важливість погодних та логістичних викликів для маркетингового сезону 2025/2026 років. FAO підкреслює потребу регіонального моніторингу: кукурудзяні врожаї коливаються у Східній Європі, Індії, Південній Африці, тоді як Китай і США демонструють відносну стабільність.

Логістичні ризики – на тлі покращення загальної кон'юнктури зберігається значна невизначеність, пов'язана з обмеженням логістичних коридорів, особливо через Чорне море; FAO вказує, що без стабільного переміщення України польові надлишки зерна можуть не потрапити на ринок.

Для України як одного з провідних експортерів пшениці та кукурудзи, ситуація відкриває нові перспективи за умов належної логістичної інфраструктури та ефективної стратегії інтеграції до глобального ланцюга поставок. Водночас зростаюча конкуренція та кліматичні виклики вимагають оперативних рішень на державному рівні щодо підтримки національного аграрного виробництва та експорту, а саме [8-16]:

1. Підтримка експортних можливостей — високий світовий попит дала шанс для збільшення поставок української кукурудзи та пшениці, особливо через торгові коридори з ЄС, Туреччиною, Єгиптом та Індією.
2. Конкуренція на ринку — українські аграрії зіткнулися з підвищеним тиском через глобальні рекордні обсяги виробництва, тому важливим стає нарощування продуктивності та налагодження логістичної інфраструктури.
3. Енергетика адаптації — необхідність гнучкості у кліматичних умовах зберігається: аграріям слід інвестувати в адаптивні технології, щоб зменшити вплив регіональних коливань на власний урожай.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

За попередніми оцінками, у сезоні 2025/2026 МР світове виробництво зернових (включно з рисом у перерахунку на борошно) може досягти рекордного рівня – 2911,4 млн тонн, що на 2,1% більше, ніж у

2024/2025 МР. Очікується зростання виробництва всіх основних видів зернових культур, при цьому найбільше (у відсотковому вираженні) зростання покаже кукурудза, а найменше - пшениця. Прогнозується, що обсяги виробництва кукурудзи, рису та сорго досягнуть нових історичних максимумів.

Світове споживання зерна у сезоні 2025/2026 МР, за прогнозами, зросте на 0,9% порівняно з попереднім сезоном до 2898,2 млн тонн. Споживання в кормових цілях збільшиться на 0,5%, зокрема зросте попит на всі основні види зерна. Використання зернових - головним чином пшениці та рису - в інших секторах економіки також зросте на 1,0%.

ФАО окреслює позитивну картину для світового зернового ринку - рекордне виробництво, стабільні запаси і зростання торгівлі. Проте прогнози супроводжуються чітким застереженням щодо кліматичних та логістичних ризиків, особливо в контексті конфлікту в Україні. Для України ця ситуація означає нові експортні можливості, які потребують стратегічних інвестицій у технології, логістику та адаптацію до кліматичних викликів.

Проведене дослідження дозволяє зробити низку вагомих висновків щодо кон'юнктури ринку зерна як в Україні, так і у світовому контексті. З одного боку, світовий ринок демонструє тенденцію до зростання виробництва зернових, зокрема кукурудзи, пшениці та рису, водночас рівень споживання також зростає, що зумовлює потребу в стабільних каналах постачання й оновленій логістиці. З іншого боку, війна в Україні суттєво вплинула на обсяг посівних площ, урожайність та фізичну можливість експорту, що спричинило короткострокову волатильність і довгострокову перебудову торгівлі в Чорноморському регіоні.

Незважаючи на складну ситуацію, Україна зберігає потенціал для повернення на позицію одного з лідерів світового ринку за умови реалізації таких стратегічних кроків: диверсифікації логістичних маршрутів (через Дунай, залізницю, порти ЄС), підтримки виробників, інвестицій у стійкі агротехнології та розширення міжнародної торгівельно-дипломатичної співпраці. Окрему роль відіграє адаптація до кліматичних змін, що потребує інтеграції агрометеорологічного моніторингу в аграрну політику.

Таким чином, прогноз кон'юнктури ринку зерна вказує на високий ступінь невизначеності, але водночас відкриває нові можливості для гнучкого управління ризиками та переорієнтації українського аграрного експорту відповідно до нових глобальних реалій. Подальші дослідження доцільно зосередити на сценарному моделюванні обсягів експорту за різних політичних і кліматичних сценаріїв.

Література

1. Татаренко Н. О., Побоченко Л. М., & Прокоп'єва А. А. (2023). Сучасні тренди розвитку світового ринку зерна в умовах війни в Україні. *Економіка та суспільство*. № 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-2>.
2. Офіційний сайт Організації з питань продовольства і сільського господарства ООН (ФАО). URL: <http://www.fao.org.ua>.
3. FAO Cereal Supply and Demand Brief. URL: <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csdb/en>.
4. Crop Prospects and Food Situation. URL: <https://www.fao.org/giews/reports/crop-prospects/en/>.
5. Food Outlook – Biannual report on global food markets. URL: <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cd5655en>.
6. Офіційний сайт USDA (Міністерства сільського господарства США). URL: <http://www.usda.gov>.
7. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua>.
8. Побоченко, Л. М., & Кисіль, В. А. Структура та динаміка світового ринку зерна у контексті війни в Україні. (2024). *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць. Одеса: ОНЕУ*. № 1-2 (88-89). [https://doi.org/10.33987/vsed.1-2\(88-89\).2024.181-190](https://doi.org/10.33987/vsed.1-2(88-89).2024.181-190).
9. Яценко, О. М., & Завадська, Ю. С. (2023). Управління зовнішньоекономічною діяльністю сільськогосподарських підприємств у контексті стабілізації національної економіки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 8(4), 340–351. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-55>.
10. Mykhailova M., Yatsenko O., Zavadska Y., Afanasieva O., Haas R. (2023). The War in Ukraine and its Impact on Global Agricultural Trade (Auswirkungen des Ukrainekriegs auf den globalen Agrarhandel). *Die Bodenkultur: Journal of Land Management, Food and Environment*. Volume 74, Issue 2, 91–105. DOI: 10.2478/boku-2023-0008.
11. Yatsenko O., Zavadska, Y., Khrystenko, O., Musiiets, T., & Aksyonova, O. (2021). Innovative transformations of the agricultural complex in the context of global challenges of sustainable development. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 5(40), 216–224. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.244989>.
12. Yatsenko O., Tsygankova T., Zavadska Y., Horbachova I., Khoroshun O. (2020). Global agri-food market: consumer trends and challenges. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. – Vol 4, No 35. 440-448. – 2020. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222518>.
13. Osaulenko O., Yatsenko O., Reznikova N., Rusak D., Nitsenko V. (2020). The productive capacity of countries through the prism of sustainable development goals: challenges to international economic security and to

competitiveness. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2020. Vol 2, No 33. P. 492-499. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i33.207214>

14. Bazaluk, O., Yatsenko, O., Zakharchuk, O., Ovcharenko, A., Khrystenko, O., & Nitsenko, V. (2020). Dynamic Development of the Global Organic Food Market and Opportunities for Ukraine. *Sustainability*, 12(17), 6963. <https://doi.org/10.3390/su12176963>

15. Meyers, W. H., Karasova, N., & Yatsenko, O. (2018). Highly marginal goods as source of export efficiency rise in agrarian sector. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 40(4), 577–586. Retrieved from <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/201> Article DOI: <http://doi.org/10.15544/mts.2018.50>

16. Prokopieva A., Pobochenko L., Smirnova T., Nabok I., Tatarenko N., Sydorenko K. Ecological disasters as a result of cyber attacks in the energy sector *Cyber Hygiene & Conflict Management in Global Information Networks 2024. Proceedings of the Third International Conference on Cyber Hygiene & Conflict Management in Global Information Networks (CH&CMiGIN 2024)*. Kyiv, Ukraine, January 24–27, 2024. PP. 64-81 CEUR-WS.org/Vol-3925.

References

1. Tatarenko, N. O., Pobochenko, L. M., & Prokopieva, A. A. (2023). *Sovremeni trendy rozvytku svitovoho rynku zerna v umovakh viiny v Ukraini* [Current trends in the development of the global grain market under the conditions of war in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and Society*, (48). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-2>.
2. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). (n.d.). *Official website*. Retrieved from <http://www.fao.org.ua>.
3. FAO. (n.d.). *Cereal Supply and Demand Brief*. Retrieved from <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csd/en>.
4. FAO. (n.d.). *Crop Prospects and Food Situation*. Retrieved from <https://www.fao.org/giews/reports/crop-prospects/en>.
5. FAO. (2025). *Food Outlook – Biannual report on global food markets*. Retrieved from <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cd5655en>.
6. United States Department of Agriculture (USDA). (n.d.). *Official website*. Retrieved from <http://www.usda.gov>.
7. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine. (n.d.). *Official website*. Retrieved from <https://minagro.gov.ua>.
8. Pobochenko, L. M., & Kysil, V. A. (2024). *Struktura ta dynamika svitovoho rynku zerna u konteksti viiny v Ukraini* [Structure and dynamics of the world grain market in the context of the war in Ukraine]. *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'*, 1–2(88–89), 181–190. [https://doi.org/10.33987/vsed.1-2\(88-89\).2024.181-190](https://doi.org/10.33987/vsed.1-2(88-89).2024.181-190).
9. Yatsenko, O. M., & Zavadska, Y. S. (2023). *Upravlinnia zovnishn'oeekonomichnoiu diial'nistiu sil's'kohospodars'kykh pidpriemstv u konteksti stabilizatsii natsional'noi ekonomiky* [Management of foreign economic activity of agricultural enterprises in the context of stabilizing the national economy]. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 8(4), 340–351. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-55>.
10. Mykhailova M., Yatsenko O., Zavadska Y., Afanasieva O., Haas R. (2023). The War in Ukraine and its Impact on Global Agricultural Trade (Auswirkungen des Ukrainekriegs auf den globalen Agrarhandel). *Die Bodenkultur: Journal of Land Management, Food and Environment*. Volume 74, Issue 2, 91–105. DOI: 10.2478/boku-2023-0008.
11. Yatsenko O., Zavadska, Y., Khrystenko, O., Musiiets, T., & Aksyonova, O. (2021). Innovative transformations of the agricultural complex in the context of global challenges of sustainable development. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 5(40), 216–224. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.244989>
12. Yatsenko O., Tsygankova T., Zavadska Y., Horbachova I., Khoroshun O. (2020). Global agri-food market: consumer trends and challenges. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. – Vol 4, No 35. 440-448. – 2020. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222518>
13. Osaulenko O., Yatsenko O., Reznikova N., Rusak D., Nitsenko V. (2020). The productive capacity of countries through the prism of sustainable development goals: challenges to international economic security and to competitiveness. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol 2, No 33. P. 492-499. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i33.207214>
14. Bazaluk, O., Yatsenko, O., Zakharchuk, O., Ovcharenko, A., Khrystenko, O., & Nitsenko, V. (2020). Dynamic Development of the Global Organic Food Market and Opportunities for Ukraine. *Sustainability*, 12(17), 6963. <https://doi.org/10.3390/su12176963>
15. Meyers, W. H., Karasova, N., & Yatsenko, O. (2018). Highly marginal goods as source of export efficiency rise in agrarian sector. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 40(4), 577–586. Retrieved from <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/201> Article DOI: <http://doi.org/10.15544/mts.2018.50>
16. Prokopieva, A., Pobochenko, L., Smirnova, T., Nabok, I., Tatarenko, N., & Sydorenko, K. (2024). *Ecological disasters as a result of cyber attacks in the energy sector*. In *Cyber Hygiene & Conflict Management in Global Information Networks 2024: Proceedings of the Third International Conference (CH&CMiGIN 2024)*, Kyiv, Ukraine, January 24–27, 2024), (pp. 64–81). CEUR-WS.org/Vol-3925.